

Heemstede

Collegebesluit

Collegevergadering: 16 mei 2023

Zaaknummer : 1175692
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Bovenregionale aanpak kleinschalige woonvormen jeugdigen 'Thuis voor Noordje'

Samenvatting

Het is van belang dat jong volwassenen die hulp nodig hebben, die hulp kunnen ontvangen in een omgeving die zo dicht mogelijk de thuissituatie benadert. Hiervoor is de bovenregionale aanpak Thuis voor Noordje ontwikkeld. Met deze aanpak wordt het voor jong volwassenen die intensieve behandeling nodig hebben mogelijk om in een 'bijna thuis situatie' te wonen en zo lang mogelijk op dezelfde plek te verblijven in een kleinschalige woonvorm. Dit sluit aan bij wat wij als gemeente willen bereiken: een zo eenvoudig mogelijk en betaalbaar verblijf met zorg voor jong volwassenen die dat nodig hebben.

Juridisch en beleidskader

Jeugdwet

Vanaf 2020 is in onze regio de ambitie ontwikkeld om voor alle jeugdigen die dat nodig hebben de zorg zo thuis mogelijk vorm te geven. Scope en doelgroep van het plan zijn 'Jeugdigen met een complexe zorgvraag die momenteel een verblijfs- en intensieve behandelbehoefte hebben'.

Besluit B&W

1. In te stemmen met het Bovenregionaal Plan Een Thuis voor Noordje (Bijlage 1);
2. In te stemmen met de bestuurlijke afspraken Governance van het bovenregionaal netwerk jeugdhulp Noord-Holland(BORN) (Bijlage 2);
3. In te stemmen met de bovenregionale visie Open Driemilieuvoorzieningen Noord-Holland, op weg naar kleinschalige woonvormen. (Bijlage 3);
4. Het besluit ter kennisname te brengen van de commissie Samenleving (C stuk).

Aanleiding

Tot nu toe werden jeugdigen met een complexe zorgvraag geplaatst op een open of gesloten behandelgroep. De gedachte hierbij was de problematiek van de jeugdige op te lossen of te

verminderen in een behandelgroep en binnen een afgebakende periode. Het bleek echter dat een groot deel van deze jeugdigen niet meer terug naar huis kon, omdat er nog steeds substantiële problemen waren.

Ervaringsdeskundige jeugdigen gaven aan dat hun basisbehoefte ligt in het hebben van een vaste woonplek; het liefst bij hun ouders. Als dat niet kan, dan zo thuis mogelijk, in een woonvorm in de wijk, waar zij langer durend kunnen wonen hoe ingewikkeld hun gedrag en problemen soms ook zijn.

De 9 regio's in Noord-Holland werken samen om deze jeugdigen die vorm van jeugdhulp te bieden die hen betere toekomstperspectieven geeft. In principe blijven jeugdigen met intensieve ambulante hulp thuis wonen en als dat niet (meer) kan zo thuis mogelijk, bijvoorbeeld in een kleinschalige woonvorm. Hiervoor is de basis gelegd in het bovenregionale plan Een Thuis voor Noordje, dat nu naar de individuele colleges wordt gebracht voor lokale verankering.

Tegelijk met dit plan wordt de bovenregionale visie 'Open Drie Milieus voorzieningen' aan het college aangeboden. Deze visie richt zich op het ombouwen van grote open behandelgroepen naar kleinere groepen en deze zo thuis en gezinsgericht mogelijk te maken. Tot slot bekrachtigt het Governance document de Noord-Hollandse samenwerking op dit gebied op bestuurlijk niveau.

Beoogd resultaat

Jeugdigen met complexe problematiek en intensieve behandelbehoefte groeien op in het eigen gezin en als dat niet (meer) kan, zo thuis mogelijk. Regio's en zorgaanbieders werken gezamenlijk aan het realiseren van kleinschalige woonvormen als passende voorziening als thuis wonen niet meer kan.

De 9 regio's in Noord-Holland werken samen op basis van bestuurlijke afspraken om deze ontwikkeling te sturen en te monitoren.

Voorgaande besluitvorming

Raadsinformatiebrieven Vastgoedtransformatie JeugdzorgPlus regio Zuid-Kennemerland begin 2021 (bijlage 4)

Bestuurlijk behandelvoorstel Voorstel Toekomstperspectief afbouw Jeugdzorgplus Zuid Kennemerland en IJmond eind 2021 (bijlage 5)

Het Portefeuillehoudersoverleg voor de regio's Zuid Kennemerland en de IJmond heeft op 2 februari 2023 ingestemd met de 3 plannen (Thuis voor Noordje, - zie Bijlage 1; Governance (Bijlage 2) en de bovenregionale visie Open Drie milieuvoorzieningen Noord Holland (Bijlage 3).

Motivering

Het is gewenst dat zowel het college van B&W als ook de raad op de hoogte blijft over de lopende ontwikkelingen rondom de specialistische Jeugdzorg. De mogelijkheden die de aanpak Thuis voor Noordje biedt zijn hierbij belangrijk.

1. Een Thuis voor Noordje vormt de basis voor de transformatie naar zo thuis mogelijk

Het doel van het bovenregionaal plan Een Thuis voor Noordje (bijlage 1) is het mogelijk maken dat alle jeugdigen in Noord-Holland zo thuis mogelijk kunnen opgroeien. In principe groeien kinderen op bij de eigen ouders, waar ze zich veilig kunnen ontwikkelen. Wanneer dit thuis, ondanks de inzet van ambulante hulp, niet lukt dan zo thuis mogelijk, in een pleeggezin of gezinshuis. Voor een beperkte

doelgroep, dat zijn jeugdigen met een complexe hulpvraag en met een verblijfs- en intensieve behandelbehoefte, is dit echter niet passend, en op deze doelgroep richt dit plan zich.

Zo thuis mogelijk betekent ook dat grote residentiele voorzieningen voor jeugdhulp gaan transformeren. Een Thuis voor Noordje beschrijft wat nodig is om de gesloten jeugdhulp als voorziening om te bouwen naar kleinschalige open woonvormen in de wijk. Om jeugdigen betere toekomstperspectieven te bieden is het nodig dat zij in één keer op de juiste plek worden geplaatst, zo thuis mogelijk, waar ze onvoorwaardelijk mogen wonen en onderwijs, werk, zorg of dagbesteding in de buurt worden georganiseerd.

Een thuis voor Noordje is tot stand gekomen door samenwerking van de 9 regio's, zorgaanbieders, de Gecertificeerde Instellingen (GI), de Samenwerkingsverbanden Onderwijs en met inbreng van ervaringsdeskundige jeugdigen en ouders.

Bovenregionale samenwerking op de schaal van Noord-Holland is essentieel, want het betreft een doelgroep die doorgaans hulp ontvangt van aanbieders met een regio overstijgend - en specialistisch zorgaanbod. Daarbij is van belang dat de regio's in samenhang komen tot een dekkend aanbod. Dit vraagt om afstemming, sturing en monitoring. Hoe dat is geregeld, is verwoord in de bestuurlijke afspraken Governance Born onder 3.

In december 2021 is het plan Een Thuis voor Noordje in een brede bestuurlijke netwerkbijeenkomst van de hierboven genoemde partijen besproken. Om de beleidsrichting voor de transformatie naar zo thuis mogelijk lokaal te verankeren, brengen alle gemeenten in Noord-Holland dit plan naar de individuele colleges. In IJmond en Zuid-Kennemerland is het sterke verband met dit plan al benoemd in het Toekomstperspectief JeugdzorgPlus Zuid-Kennemerland en IJmond als het gaat om de ambities voor de doelgroep en afbouw van de gesloten jeugdhulp. Staande praktijk is dat inmiddels 2 kleinschalige woonvormen zijn gerealiseerd (in Haarlem en Velsen) en dat er momenteel geen Heemstedse jeugdigen in de gesloten jeugdhulp zijn geplaatst.

Met Een Thuis voor Noordje sluiten de regio's naadloos aan bij de ambities van het rijk om te normaliseren en alternatieven in de zorg te ontwikkelen om jeugdigen thuis te laten wonen of in een kleinschalige woonvorm.

2. De visie Open Driemilieusvoorzieningen vormt de grondslag voor de beoogde vastgoedtransitie naar kleinschaligheid

Naast de afbouw van de gesloten jeugdhulp dienen ook de zgn. Open Drie milieus- voorzieningen (O3M) te transformeren. Het zijn accommodaties waar jeugdigen verblijven in een open setting en waar zij op hetzelfde terrein zorg, onderwijs en dagbesteding krijgen. Voor de transitie van het vastgoed stelt het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) middelen beschikbaar als impuls voor de omvorming (SPUK Open Drie milieusvoorzieningen 2021).

Om aanspraak te kunnen maken op deze subsidie is een bovenregionale visie ontwikkeld die conform afspraak op 1 juni 2022 aan VWS is aangeboden. De visie Op weg naar kleinschalige woonvormen (bijlage 2) is gebaseerd op Een Thuis voor Noordje. Belangrijke elementen zijn individuele zorg op maat in een veilige omgeving, in de wijk en zo normaal mogelijk, in de eigen regio en geen doorplaatsing naar andere verblijfsvormen.

De visie bevat een startfoto van de O3M aanbieders, hun locaties en capaciteit. Vijf van de zeven aanbieders hebben een strategisch vastgoedplan opgesteld, in afstemming met de betrokken gemeenten. Deze plannen zijn voor 1 december 2022 aangeleverd bij de gemeente Amsterdam die

coördineert, de toetsing uitvoert en de SPUK toekent (besluit uiterlijk medio 2023). De aanbieders hebben tot eind 2024 de tijd om de uitvoering te realiseren.

Voor IJmond en Zuid-Kennemerland is zorgaanbieder Kenter de grootste aanbieder. Kenter heeft een vastgoedplan ingediend, waarvan de aanloop met de beide regio's is besproken. Kenter wil de SPUK inzetten om 2 panden nog meer zo thuis mogelijk te maken en tevens te verduurzamen.

3. De governance BORN vormt het bestuurlijk fundament van de bovenregionale samenwerking
Al vanaf 2019 staan de Noord-Hollandse regio's bestuurlijk met elkaar in verbinding. In eerste aanleg was dat rondom de transformatie van de gesloten jeugdhulp, maar gaandeweg kwamen er meer onderwerpen en vraagstukken bij met een bovenregionaal belang. Zo zijn het Interbestuurlijk Toezicht, de Regionale Expert Teams en de Open Drie milieusvoorzieningen op de agenda gekomen. Ook is de voortgang van de Hervormingsagenda Jeugd gespreksonderwerp met thema's op regionalisering en financiering van de jeugdhulp.

Ter versteviging van de samenwerking is een governance structuur ingericht. Het document bestuurlijke afspraken Governance BORN (bijlage 3) beschrijft het doel van BORN: zicht houden op bovenregionale ontwikkelingen, koers bewaken en vraagstukken van inhoudelijke, strategische en financiële aard bespreken en adresseren.

De organisatorische wijze van samenwerken is dat elke gemeente/ regio haar eigen bevoegdheid heeft en houdt. Voorafgaand aan elke BORN vergadering vindt in de eigen regio de voorbereiding plaats, zodat de wethouder die de regio vertegenwoordigt de standpunten van de eigen regio kan inbrengen. Ook nemen deze bestuurders richtinggevende ontwikkelingen of vraagstukken mee terug naar de eigen regio ter bespreking en toetsing.

De governance biedt afdoende basis voor bestuurlijke samenwerking; bekrachtiging middels een convenant of anderszins is niet nodig.

4. Meerwaarde voor Heemstede

Instemming met de regionale ambities en beleidsafspraken levert lokaal bestuurlijk draagvlak op. De hierboven genoemde stukken en bijbehorende besluitvorming ondersteunen het Toekomstscenario Afbouw JeugdzorgPlus (dit is zowel in de IJmond als in Zuid-Kennemerland en dus ook in Heemstede vastgesteld). Dit alles is in lijn met het Rijksbeleid (kamerbrief van Ooijen, passende zorg voor jeugdigen, 8 juli 2022). Heemstedse jeugdigen die een complexe zorgvraag hebben en daarmee niet langer thuis kunnen wonen wordt een verblijf geboden zo dicht mogelijk bij thuis.

Financiën

N.v.t.

Planning/uitvoering

De regionale uitvoeringsagenda wordt op dit moment ontwikkeld. Een van de onderdelen is dat de zorgaanbieders de vastgoedplannen eind 2024 gereed moeten hebben ten behoeve van de ombouw van de huidige voorzieningen.

Samenwerking en communicatie

- Het plan Een Thuis voor Noordje is reeds op onderdelen in uitvoering en een regionale uitvoeringagenda voor Zuid-Kennemerland en IJmond wordt ontwikkeld.
- Als onderdeel van de verantwoording van de Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie Open Driemilieusvoorzieningen 2021 is de bovenregionale visie reeds overlegd aan VWS. Dit is via de coördinerende gemeente Amsterdam gegaan, die ook de vastgoedplannen van de aanbieders -indien subsidie is toegekend- aan VWS zal overleggen.
- Op bestuurlijk niveau vindt sturing en monitoring plaats via BORN. Dat is 6 x per jaar, waarvan 2 keer in een brede delegatie met bestuurders van aanbieders, Gecertificeerde Instellingen en Samenwerkingsverbanden onderwijs.
- Op ambtelijk niveau worden uitvoering en ontwikkeling tweewekelijks besproken en gevolgd.

Duurzaamheid

N.v.t.

Bijlage(n)

1. Het bovenregionaal Plan Een Thuis voor Noordje
2. De bestuurlijke afspraken Governance van het bovenregionaal netwerk jeugdhulp Noord-Holland (BORN)
3. De bovenregionale visie Open Driemilieusvoorzieningen Noord-Holland, Op weg naar kleinschalige woonvormen
4. Raadsinformatiebrief Vastgoedtransformatie JeugdzorgPlus regio Zuid-Kennemerland in raadsvergadering begin 2021
5. Bestuurlijk Behandel Voorstel Toekomstperspectief afbouw JeugdzorgPlus Zuid-Kennemerland en IJmond in college van -eind 2021